

Sygn. akt XX GCo 249/18

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XX Wydział Gospodarczy

w następującym składzie:

Przewodniczący SSO Anna Zborzyńska

po rozpoznaniu w dniu 15 czerwca 2020 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym - w trybie art. 15 z.zs² ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (Dz.U. 2020 r. poz. 374) w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 14 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa (...)2 (Dz.U. 2020 r. poz. 875);

sprawy z wniosku (...) Inc. z siedzibą w M., O., K.

przeciwko Telewizji (...) S.A. w W.

o stwierdzenie wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego

postanawia:

1. na podstawie art. 1150 w związku z art. 1151 k.p.c. **stwierdzić wykonalność wyroku** (...) od C. wydanego dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie cywilnej nr (...) z powództwa (...) Inc. przeciwko Telewizja (...) S.A., zasądzającego od Telewizji (...) S.A. na rzecz (...) Inc. kwotę 3.060.000 USD, utrzymanego w mocy wyrokiem (...) C. C. z dnia 2 marca 2018 r., którego wykonalność potwierdzono nakazem z dnia 22 sierpnia 2019 r., **poprzez** nadanie wymienionemu wyrokowi klauzuli wykonalności.
2. zasądzić od uczestnika Telewizji (...) S.A. w W. na rzecz wnioskodawcy (...) Inc. z siedzibą w M., O., K. kwotę 797 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kwotę 497 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.
3. oddalić wniosek w pozostałym zakresie.

SSO Anna Zborzyńska

Sygn. akt XX GCo 249/18

UZASADNIENIE

Dnia 21 listopada 2018 r. wnioskodawca (...) Inc. z siedzibą w M., O., K. wniósł o nadanie klauzuli wykonalności orzeczeniu sądu państwa obcego tj. wyrokowi (...) of C. wydanego w sprawie cywilnej nr (...), zaopatrzonemu w klauzulę wykonalności na podstawie orzeczenia z dnia 3 października 2017 r., zgodnie z którym uczestnik Telewizja (...) S.A. zobowiązany został do zapłaty na rzecz wnioskodawcy kwoty 3 060 000 USD oraz o zasądzenie od uczestnika kosztów postępowania sądowego.

W uzasadnieniu powyższego żądania wnioskodawca podał, iż orzeczeniem z dnia 14 lutego 2017 r., podpisanym dnia 29 sierpnia 2018 r. wydanym w sprawie cywilnej nr (...) Sąd Okręgowy dla dystryktu K. zasądził od Telewizji (...) S.A. na rzecz (...) Inc. z siedzibą w M., O., K. kwotę 3 060 000 USD. Od orzeczenia tego odwołała się Telewizja (...) S.A. Sąd Apelacyjny dla okręgu dystryktu K. orzeczeniem z dnia 2 marca 2018 r. utrzymał w całości mocy zaskarżone

orzeczenie Sądu Okręgowego. Orzeczeniem z dnia 3 października 2017 r. podpisanym dnia 29 sierpnia 2018 r. Sąd Okręgowy dla dystryktu K. stwierdził, że orzeczenie tego Sądu z dnia 14 lutego 2017 r. jest wykonalne.

W oparciu o powyższe fakty, wnioskodawca stwierdził, że w sprawie nie zachodzą przesłanki odmowy stwierdzenia wykonalności orzeczenia sądu państwa obcego stypizowane w art. 1146 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 1150 k.p.c., albowiem:

- orzeczenie Sądu Okręgowego dla dystryktu K. jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane, jest wykonalne i możliwe do egzekucji w państwie wydania;
- orzeczenie nie zapadło w sprawie należącej do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- Telewizja (...) S.A. wdała się w spór co do istoty sprawy, na co wskazuje uzasadnienie orzeczenia Sądu Apelacyjnego dla okręgu dystryktu K.;
- Telewizja (...) S.A. nie została w toku postępowania pozbawiona możliwości obrony swoich praw;
- sprawa o to samo roszczenie między stronami nie zawisła wcześniej w Rzeczypospolitej Polskiej;
- w sprawie o to samo roszczenie między stronami nie zostało wydane inne prawomocne orzeczenie, czy to sądu polskiego, czy to sądu państwa obcego;
- nadanie orzeczeniu klauzuli wykonalności nie jest sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

W odpowiedzi na powyższy wniosek uczestnik – Telewizja (...) S.A. wniósł o oddalenie wniosku w całości na podstawie art. 1150 zd. 2 a contrario k.p.c. oraz art. 1146 § 1 pkt 7 in fine w zw. z art. 1150 in fine k.p.c., a także o obciążenie wnioskodawcy kosztami postępowania sądowego.

W pierwszej kolejności uczestnik podniósł zarzut braku należytego umocowania pełnomocnika reprezentującego wnioskodawcę w niniejszym postępowaniu. Uczestnik wskazał bowiem, że pełnomocnik adwokat G. K. opiera swoje umocowanie na dołączonym do wniosku pełnomocnictwie z dnia 18 listopada 2018 r. udzielonym w T. przez osobę podpisaną jako B. S. (1), bez wskazania w jakich charakterze osoba ta występuje.

W dalszej kolejności uczestnik zarzucił wnioskodawcy brak wykazania wykonalności orzeczenia w państwie wydania. Zdaniem uczestnika, z załączonego do wniosku odpisu orzeczenia z dnia 3 października 2017 r. nie wynika bowiem, że dotyczy ono nadania klauzuli wykonalności jakiegokolwiek wyrokowi. Nadto, brak jest dowodu na to, że dokument ten został podpisany dnia 29 sierpnia 2018 r. Tego dnia natomiast została sporządzona wydrukowana kopia dokumentu sporządzonego dnia 3 października 2017 r. Powyższe ma – zdaniem uczestnika – ogromne znaczenie dla niniejszej sprawy, ponieważ orzeczenie sądu I instancji – (...) C. jest datowane na 14 lutego 2017 r. i nie ma na nim wzmianki o natychmiastowej wykonalności, natomiast orzeczenie sądu II instancji (...) od C. C. jest datowane na 2 marca 2018 r. Tym samym nie jest możliwe, aby wyrok sądu I instancji uprawomocnił się (stał się wykonalny) przed rozstrzygnięciem apelacji przez sąd II instancji.

Wobec powyższego uczestnik zarzucił, że wnioskodawca nie wykazał, aby przedmiotowe orzeczenie było wykonalne w państwie wydania.

Uczestnik stwierdził również, że wniosek powinien być oddalony, albowiem wyrok (...) C. w sprawie (...) narusza podstawowe zasady porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej.

W dniu 14 lutego 2017 r. (...) C. opierając się na amerykańskim prawie autorskim, rozstrzygając powództwo wniesione przez (...) Inc. (dalej: (...)), wydał wyrok, w którym uznał, że (...) w sposób zawiniony i zamierzony naruszyła wyłączne prawa autorskie przysługujące (...) do 51 audycji programów (...), udostępniając je w S. za pośrednictwem swojej strony internetowej (...) w okresie od grudnia do marca 2012 r. Na mocy tego wyroku (...) C. zasądził od (...) na rzecz (...) kwotę 60 000 USD za każdy naruszony odcinek, co oznacza zasądzenie odszkodowania ustawowego w łącznej

wysokości 3 060 000 USD z tytułu naruszenia praw autorskich. Natomiast za zbyt wygórowane (...) C. uznał żądanie przez (...) zasądzenia kwoty 150 000 USD za każde naruszenie i w tym zakresie nie uwzględnił żądania (...).

Zdaniem uczestnika, (...) C. podobnie jak (...) nie badały, czy i w jakiej wysokości (...) poniosła szkodę, natomiast zasądziły odszkodowanie wyłącznie w oparciu o przesłanki szeroko pojętej winy i szkodliwości postępowania (...). Tymczasem z zeznań B. S. (2) wynika, że (...) nie poniosła żadnej szkody w związku z rzekomym naruszeniem jej praw przez (...). (...) Ustawa o Prawach Autorskich, na podstawie której zasądzono odszkodowanie ustawowe, nie wymaga wykazania istnienia rzeczywistej szkody dla wystąpienia z żądaniem zasądzenia odszkodowania ustawowego. Powód w tamtym postępowaniu mógł zatem żądać odszkodowania ustawowego bez konieczności wykazywania rzeczywistej szkody. Zasądzone wyrokiem na rzecz (...) odszkodowanie ma charakter odszkodowania ustawowego, określanego jako kara cywilna. Taka konstrukcja odszkodowania, która całkowicie odrywa się od przesłanki poniesienia rzeczywistej szkody, narusza przyjęte w polskim systemie prawnym zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, której celem jest przywrócenie równowagi interesów majątkowych w razie jej naruszenia.

Zdaniem uczestnika, wyrok (...) C. jest sprzeczny z zasadą restytucyjnego (kompensacyjnego) charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej, która jest jedną z podstawowych zasad w prawie polskim. Tym samym zasądzona wyrokiem kwota odszkodowania ustawowego przez amerykański sąd nie jest w żadnym stopniu związana ze szkodą, której (...) w ogóle nie poniosła. W konsekwencji wyrok wydany przez (...) C. nie realizuje zasady kompensacji szkody, lecz stanowi nieznaną prawu polskiemu karę cywilną nałożoną na (...) i niedopuszczalną w prawie polskim. Powołując się orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 czerwca 2015 r. oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2013 r., uczestnik stwierdził, że w przypadku zasądzenia przez sąd państwa obcego odszkodowania całkowicie oderwanego od wysokości szkody, uznanie takiego orzeczenia jest sprzeczne z klauzulą porządku publicznego. Nadto przypomniał, że zasądzone przez amerykański sąd odszkodowanie zostało określone wyłącznie na podstawie przesłanek penalnych i prewencyjnych, w sytuacji, gdy druga strona nie poniosła żadnej szkody i jej nie wykazała.

W piśmie procesowym z dnia 23 kwietnia 2019 r., stanowiącym replikę na odpowiedź na wniosek, wnioskodawca wskazał, iż z Rejestru Ministerstwa Obsługi Rządu (Ministry (...)) wynika, że mocodawca B. S. zajmuje w (...) INC. pozycję zarówno dyrektora, jak i prezesa zarządu, uprawnionego do reprezentacji spółki przed sądami. Wnioskodawca podniósł również, że uczestnik postępowania dotychczas nie kwestionował umocowania B. S. do reprezentowania spółki.

Nadto wnioskodawca zakwestionował zarzut uczestnika niewykazania wykonalności orzeczenia w państwie jego wydania. Wskazał, że zgodnie z procedurą obowiązującą w USA informacje o kolejnej apelacji od orzeczenia ukazują się w tzw. (...) C. C. ((...)), który jest dokumentem oficjalnie podsumowującym postępowanie przed sądem i stanowiącym wydruk z systemu elektronicznego. W dokumencie tym prowadzonym dla sprawy nr (...) wskazana jest tylko jedna apelacja (...) przeciwko (...). W (...) wskazano jako ostatnią zapisaną informację: czynność z dnia 20.08.2018 r. Następnie w dniu 29.08.2018 r. wydruk zarządzenia sądu dokonany dnia 3.10.2017 r. wskazującego na uprawnienie do egzekucji, zostaje poświadczony i ostatecznie potwierdzony jako możliwe do wykonania, albowiem brak jest w (...) informacji o dalszych apelacjach (...).

Za niezasadny uznał wnioskodawca również zarzut uczestnika naruszenia klauzuli porządku prawnego RP, poprzez zasądzenie przez Sąd USA de facto odszkodowania karnego, które nie ma waloru kompensacyjnego, jako odszkodowania za spowodowanie naruszenia praw autorskich. Przeprowadzona przez uczestnika analiza jest błędna, albowiem:

- z § 1606 the F. A. wynika wprost, że w przypadku zarówno osób prywatnych, jak i odpowiedzialności państw obcych nie stosuje się w sprawach zobowiązaniowych odszkodowania retorsyjnego (karnego). Skoro prawo amerykańskie zabrania stosowania takich środków, to nie jest zasadne podnoszenie, że orzeczenie przedłożone do wykonania zawiera normy niezgodne z prawem państwa wydania. Kwestie te zresztą były podnoszone w postępowaniu apelacyjnym;

- zgodnie z art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych jednym z uprawnień, które przysługują osobie, której prawo zostało naruszone jest roszczenie odszkodowawcze. Obecnie istnieją dwa sposoby jego ustalania, albo na zasadach ogólnych Kodeksu Cywilnego, albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności opłaty licencyjnej. Przepis ten został wprowadzony do polskiego porządku prawnego na podstawie Dyrektywy 2004/48/WE, która wskazuje na dwa alternatywne sposoby obliczania odszkodowania, albo poprzez ustalenie jakie negatywne skutki gospodarcze poniósł uprawniony, albo poprzez wprowadzenie odszkodowania ryczałtowego ustalonego na podstawie opłat licencyjnych czy honorariów autorskich. Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w orzeczeniu z dnia 25 stycznia 2017 r. (sygn. C-367/15) wskazał, że podstawowym celem dyrektywy 2004/48/WE w sprawie egzekwowania praw własności intelektualnej jest skuteczne stosowanie w Unii Europejskiej prawa materialnego w zakresie własności intelektualnej. Zgodnie z orzeczeniem Trybunału, Dyrektywa wprowadza jedynie minimalne standardy ochrony praw własności intelektualnej, ustawodawstwo krajowe może, zatem przewidzieć dalsze środki.

- w przedstawionym do wykonania orzeczeniu, Sąd USA zastosował własną ustawę, która także przewiduje odszkodowanie ryczałtowe, co więcej sąd ten wskazał przesłanki określenia wysokości odszkodowania, które są zgodne ze wskazaniami Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, co do celów jakim ma służyć odszkodowanie za naruszenie praw autorskich.

Tym samym stanowisko uczestnika nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd poczynił następujące ustalenia faktyczne:

Dnia 11.06.2012 r. do Sądu Okręgowego S. Dystrykt K. (W.) wpłynął pozew (...). INC (dalej: (...)) przeciwko Telewizji (...) S.A. (dalej: (...)). Sprawa została zarejestrowana pod sygnaturą (...) i dnia 11.06.2012 r. wprowadzona do rejestru spraw cywilnych.

Dnia 14.02.2017 r. Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. w sprawie (...) wydał orzeczenie, którym zasądził od Telewizji (...) S.A. na rzecz (...) kwotę 3 060 000 USD. W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd ustalił, że (...) naruszyła prawa autorskie (...) w odniesieniu do 51 odcinków (...), które (...) zarejestrowała wS.. Powołując się na amerykańskie prawo autorskie Sąd ustalił zakres odszkodowania ustawowego za umyślne naruszenie praw autorskich w celu ochrony ważnych interesów publicznych, jak również prywatnego interesu powoda. Sąd wskazał, że odszkodowanie za naruszenie praw autorskich ma na celu wspieranie kreatywności autorów i wynalazców, jak również udzielenie publicznego „dostępu do efektów ich talentów po wygaśnięciu ograniczonego okresu wyłącznej kontroli”. Ustawowe odszkodowanie na podstawie Ustawy o prawie autorskim „ma na celu nie tylko zapewnienie zadośćuczynienia za szkodę, ale również zniechęcenie do niewłaściwych zachowań pozwanego oraz innych potencjalnych sprawców naruszeń. Odszkodowanie ustawowe wypełnia cele odszkodowawcze i służy jako odszkodowanie za straty moralne oraz pomaga karać i egzekwować ustawową politykę zniechęcania do naruszeń. Sąd stwierdził, że (...) działała z zamiarem naruszenia praw autorskich (...), była w pełni świadoma faktu dopuszczenia się naruszeń praw autorskich (...). Mając na uwadze historię naruszeń przez pozwanego praw autorskich powoda, celowe naruszenie przez pozwanego oraz konieczność prewencji, Sąd zasądził na rzecz (...) 60 000 USD za każdy z 51 odcinków, które (...) naruszyła, w łącznej kwocie 3 060 000 USD.

Wymieniony wyrok został wydany jako ostateczny w trybie zaskarżalnym. Dnia 14.02.2017 r. został złożony do akt sądowych i zarejestrowany za pomocą (...) w Sprawach ((...) (...) (...)).

Dnia 15.03.2017 r. w Rejestrze Spraw Cywilnych zostało ujawnione powiadomienie o apelacji wniesionej do Sądu Okręgowego (...) przez Telewizję (...) S.A.

Dnia 3.10.2017 r. Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. wydał - na wniosek powoda - Nakaz na mocy 28 U.S.C. § 1610 (c) Ustawy o zagranicznym immunitacie suwerennym, którym – mimo toczącego się

postępowania apelacyjnego – z uwagi na upływ rozsądnego terminu i brak stosownego działania ze strony pozwanego, zezwolił na wykonanie wyroku z dnia 14.02.2017 r. poza terytorium suwerenności USA.

Dnia 7.12.2017 r. odbyła się rozprawa przed Sądem Apelacyjnym S. dla Okręgu Dystrykt K. ((...) of C. (...)) w przedmiocie apelacji pozwanego, a dnia 2 marca 2018 r. Sąd ten wydał wyrok na skutek rozpoznania apelacji (...) od orzeczenia Sądu Okręgowego Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. nr (...) i „nakazał i zasądził, że wyrok Sądu Okręgowego stanowiący przedmiot apelacji, zostaje niniejszym potwierdzony.” W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Apelacyjny potwierdził zarówno odpowiedzialność pozwanego za umyślne naruszenia praw autorskich powoda, jak i wysokość zasądzzonego odszkodowania.

Wyrok Sądu Apelacyjnego został zarejestrowany w (...) w Sprawach dnia 2.03.2018 r.

Dnia 25.01.2019 r. (...) INC. złożył do Sądu Okręgowego Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. wniosek o stwierdzenie wykonalności wyroku z dnia 14.02.2017 r. wydanego w sprawie (...) poza terytorium suwerenności USA

Nakazem z dnia 22.08.2019 r. Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. uwzględnił wniosek powoda i potwierdził wykonalność ww. wyroku poza obszarem suwerenności USA.

- **dowód:** elektroniczny rejestr spraw cywilnych, Rejestr (...) k. 311-329;

orzeczenie z dnia 14.02.2017 r z uzasadnieniem k. 27-39.

nakaz i załącznik k. 40-41, 230-.243

wyrok Sądu Apelacyjnego wraz z uzasadnieniem k. 43-84, 276-287.

Sąd Apelacyjny S. dla Okręgu Dystrykt K. ((...) of C. (...)) jest najwyższym sądem stanowym (§ 1257 Code).

- **dowód:** informacja z Ministerstwa Sprawiedliwości k. 264-265.

Wnioskodawca (...) Inc. jest spółką zarejestrowaną w K.. Zgodnie z art. 16 [1] Ustawy o spółkach K., nie ma wymogu uchwalania regulaminu w celu przyznania jakichkolwiek szczególnych kompetencji spółce lub jej dyrektorom.

Żadna spółka ani gwarant zobowiązania spółki nie może twierdzić wobec osoby prowadzonej interesy ze spółką lub przeciwko osobie, która nabyła prawa od spółki, że osoba uznana przez spółkę za dyrektora, członka jej organów, przedstawiciela lub pełnomocnika spółki nie została należycie powołana lub nie jest upoważniona do wykonywania kompetencji i obowiązków, które są zwyczajowe normalne w działalności spółki lub zwyczajowe w przypadku dyrektora, członka organów spółki, przedstawiciela lub pełnomocnika, jak również, że dokument wydany przez dyrektora, członka jej organów, przedstawiciela lub pełnomocnika spółki, posiadającego faktyczne lub zwyczajowe upoważnienie do wydania dokumentu, jest nieważny lub nieautentyczny. (Art. 18[1]).

Z zastrzeżeniem jednomyślnej umowy wspólników, dyrektorzy zarządzają lub nadzorują zarządzenia działalnością i sprawami spółki. (art. 102[1])

Czynności dyrektora lub członka organów spółki jest ważna niezależnie od wszelkich nieprawidłowości w ich wyborze lub powołaniu lub wady w ich kwalifikacji.(art. 116).

- **dowód:** wyciąg z Ustawy o spółkach K. k. 501-502.

(...) Inc. z siedzibą w M. O., K. została wpisana do Rejestru Systemu (...) O. dnia 17.04.1984 r. pod numerem (...). Od dnia 17.04.1984 r. B. S. (2) pełni w spółce funkcję Pierwszego Dyrektora i Prezesa zarządu.

Zgodnie ze statutem Spółki (...) Inc., Pierwszy Dyrektor – B. S. (2) – rezydent kanadyjski, posiada nieograniczone uprawnienie do prowadzenia działalności Spółki

- **dowód:** Informacja z Rejestru k. 504-511, 515-530.

Statut k. 11-24.

Dnia 18.11.2018 r. B. S. (2) w imieniu (...) Inc. ustanowił adwokata G. K. pełnomocnikiem we wszystkich postępowaniach przed organami ścigania, sądami powszechnymi w I i II instancji, organami administracji publicznej oraz w postępowaniu egzekucyjnym, z prawem substytucji.

- **dowód:** pełnomocnictwo k. 10.

Dnia 4 lutego 2020 r. Rada Nadzorcza (...) Inc. podjęła uchwałę, w której potwierdziła, że Prezes Zarządu oraz Dyrektor spółki (...) Inc. – B. S. (2) od początku istnienia spółki był bez przerwy i nadal pozostaje uprawniony do jednoosobowego reprezentowania spółki przed wszystkimi organami, w tym Sądami w K. oraz za granicą. Jednocześnie członkowie Rady Nadzorczej potwierdzili czynności B. S. (2) przed Sądem Okręgowym w Warszawie w sprawie o sygnaturze XX GCo 249/18.

- **dowód:** uchwała k. 503.

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek zasługiwał na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności koniecznym jest odniesienie się do zarzutu uczestnika – braku należytego umocowania pełnomocnika wnioskodawcy do jego reprezentowania w niniejszym postępowaniu. Zarzut ten uczestnik uzasadnił złożeniem podpisu pod dokumentem pełnomocnictwa przez B. S. (2), przy jednoczesnym braku udowodnienia (przez wnioskodawcę), że osoba ta posiada uprawnienie do jednoosobowej reprezentacji wnioskodawcy.

Zarzut ten Sąd uznał za niezasadny.

Z dołączonego do wniosku statutu (...) Inc., z danych zawartych w Systemie (...) O., do którego została wpisana (...) Inc., z uchwały Rady Nadzorczej (...) Inc. (w pełnym składzie) z dnia 4 lutego 2020 r., wynika bowiem w sposób niebudzący żadnych wątpliwości, że B. S. (2) - pełniący w Spółce (...) Inc. funkcję Pierwszego Dyrektora i Prezesa zarządu - od początku funkcjonowania wymienionej Spółki nieprzerwanie do chwili obecnej posiada nieograniczone uprawnienie do jednoosobowej reprezentacji (...) Inc.

Zgodnie z art. 1151 § 1 k.p.c. stwierdzenie wykonalności następuje na wniosek wierzyciela przez nadanie orzeczeniu sądu państwa obcego klauzuli wykonalności.

Do wniosku o nadanie klauzuli wykonalności należy dołączyć dokumenty wymienione w art. 1147, a ponadto dokument stwierdzający, że orzeczenie jest wykonalne w państwie, z którego pochodzi, chyba że wykonalność wynika z treści orzeczenia lub prawa tego państwa. (§ 2 art. 1151 k.p.c.)

W doktrynie i judykaturze przyjmuje się, że orzeczenia sądów państw obcych w sprawach cywilnych, nadające się do wykonania w drodze egzekucji, stają się tytułami wykonawczymi po stwierdzeniu ich wykonalności przez sąd polski. Stwierdzenie wykonalności następuje, jeżeli orzeczenie jest wykonalne w państwie, z którego pochodzi, oraz nie istnieją przeszkody określone w art. 1146 § 1 i 2. Stwierdzenie wykonalności następuje na wniosek wierzyciela przez nadanie orzeczeniu sądu państwa obcego klauzuli wykonalności (art. 1150 k.p.c.).

W obecnie obowiązującym stanie prawnym, sąd polski w jednym postępowaniu i jednym postanowieniem wywołuje dwa skutki, a mianowicie stwierdza, że orzeczenie sądu obcego państwa jest wykonalne w Polsce, oraz nadaje mu klauzulę wykonalności.

W scalonym postępowaniu, obejmującym obecnie postępowanie co do udzielenia exequatur i postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności, badane są zarówno przesłanki warunkujące wykonanie orzeczenia sądu państwa obcego w Polsce, jak i warunki nadania takiemu orzeczeniu (nadającemu się do wykonania) klauzuli wykonalności.

Orzeczenie sądu państwa obcego podlega więc wykonaniu, jeżeli:

- 1) nadaje się do wykonania w drodze egzekucji w Polsce;
- 2) zostało wydane w sprawie cywilnej;
- 3) jest wykonalne w państwie, z którego pochodzi;
- 4) nie istnieją przeszkody przewidziane w art. 1146 § 1 i 2 k.p.c.
- 5) polski sąd stwierdził jego wykonalność przez nadanie mu klauzuli wykonalności.

W doktrynie przyjmuje się zgodnie, że orzeczenia sądów państw obcych to przede wszystkim orzeczenia sądów powszechnych. Orzeczenia wykonalne to najczęściej orzeczenia w sprawach o zapłatę. Mogą być to jednak wszystkie orzeczenia, których wykonanie przewidują polskie przepisy o sądowym postępowaniu egzekucyjnym. W pojęciu "orzeczenia" mieszczą się wszystkie decyzje procesowe sądu rozstrzygające sprawę cywilną. Mogą to być także postanowienia, jak również zarządzenia, jeżeli ich wydanie przewiduje prawo państwa wydania i jeżeli rozstrzygają one co do istoty. Nie ma też znaczenia tryb wydania orzeczenia podlegającego uznaniu. Mogą to więc być orzeczenia zapadłe w postępowaniu kontradiktoryjnym oraz wydane w postępowaniu prowadzonym bez udziału stron (wyroki zaoczne, nakazy).

Dla kwalifikacji sprawy jako cywilnej – w rozumieniu art. 1150 k.p.c. – ma znaczenie pozycja stron w stosunku prawnym, jaki według twierdzeń pozwu istnieje między stronami, oraz przedmiot żądania pozwu. O takiej kwalifikacji sprawy z punktu widzenia przewidzianego w tym przepisie wymagania decyduje równorzędność stron stosunku powoływanego w pozwie i przedmiot żądania pozwu w postaci roszczenia o świadczenie (post. SN z 8.12.2016 r., III CSK 21/16).

Orzeczenie sądu państwa obcego nie musi określać świadczenia podlegającego wykonaniu w sposób analogiczny do orzeczenia sądu polskiego. Ponieważ tytuł wykonawczy musi być tak sformułowany, aby organ egzekucyjny na jego podstawie mógł prowadzić egzekucję. Zadaniem sądu stwierdzającego wykonalność orzeczenia sądu państwa obcego przez nadanie temu orzeczeniu klauzuli wykonalności jest takie sformułowanie tej klauzuli, aby wykonanie orzeczenia było praktycznie możliwe.

Choć art. 1150 k.p.c. nie wskazuje bezpośrednio, że orzeczenie mające zostać wykonanym na terenie Polski musi być prawomocne, wymóg taki *expressis verbis* ustanowiony został w art. 1146 § 1 pkt 1 k.p.c., w którym jako jedną z przesłanek negatywnych stwierdzenia wykonalności wskazano brak prawomocności orzeczenia w państwie, w którym zostało ono wydane. Kolejnym unormowaniem wskazującym na konieczność posiadania takiej cechy przez orzeczenie sądu państwa obcego jest art. 1147 k.p.c. (stosowany na podstawie art. 1151 § 2 k.p.c.), z którego wynika, że do wniosku o stwierdzenie wykonalności należy dołączyć dokument stwierdzający, iż orzeczenie jest prawomocne, chyba że prawomocność wynika z jego treści. Pomimo takiego uregulowania w nauce wyrażono pogląd, że jest dopuszczalne stwierdzenie wykonalności orzeczeń nieprawomocnych, a wykonalnych. Wskazuje się, że zasadnicze znaczenie ma nie formalna prawomocność orzeczenia, lecz skutek, jaki ono wywiera w sferze materialnoprawnej.

Wykonalność orzeczenia sądu państwa obcego w państwie wydania jest warunkiem *sine qua non* stwierdzenia wykonalności takiego orzeczenia przez sąd polski. Cecha ta (wykonalność) musi wynikać z samej treści orzeczenia sądu państwa obcego lub z osobnego dokumentu stwierdzającego jego wykonalność w państwie wydania (art. 1151 §

2 k.p.c.). O tym, czy takie orzeczenie jest wykonalne w państwie jego wydania, decydują przepisy proceduralne tego państwa. Natomiast o tym, czy nadaje się ono do wykonania na obszarze Polski, decyduje krajowa ustawa procesowa.

Orzeczenie sądu państwa obcego nie musi być zaopatrzone w klauzulę wykonalności przez sąd państwa wydania, prawo tego państwa może bowiem nie przewidywać takiej klauzuli. Konieczne jest jednak stwierdzenie przez sąd zagraniczny, że orzeczenie to podlega egzekucji.

W postępowaniu o nadanie orzeczeniu państwa obcego klauzuli wykonalności obowiązuje zakaz merytorycznej kontroli badanego orzeczenia. Zakaz ten oznacza m.in. zakaz powoływania się przez dłużnika na jakiegokolwiek zarzuty materialnoprawne, które mógł on podnieść przed sądem zagranicznym. Przeciwny wniosek oznaczałby ingerencję sądu polskiego w ustalenia merytoryczne dokonane przez sąd, który to orzeczenie wydał.

Zgodnie z przepisem art. 1146 § 1 k.p.c. orzeczenie nie podlega uznaniu, jeżeli:

- 1) nie jest prawomocne w państwie, w którym zostało wydane;
- 2) zapadło w sprawie należącej do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich;
- 3) pozwanemu, który nie wdał się w spór co do istoty sprawy, nie doręczono należycie i w czasie umożliwiającym podjęcie obrony pisma wszczynającego postępowanie;
- 4) strona w toku postępowania była pozbawiona możliwości obrony;
- 5) sprawa o to samo roszczenie między tymi samymi stronami zawisła w Rzeczypospolitej Polskiej wcześniej niż przed sądem państwa obcego;
- 6) jest sprzeczne z wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu polskiego albo wcześniej wydanym prawomocnym orzeczeniem sądu państwa obcego, spełniającym przesłanki jego uznania w Rzeczypospolitej Polskiej, zapadłymi w sprawie o to samo roszczenie między tymi samymi stronami;
- 7) uznanie byłoby sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej (klauzula porządku publicznego).

Powołany przepis zawiera enumeratywne wyliczenie przeszkód, które uzasadniają odmowę uznania zagranicznego orzeczenia. Okoliczności te podlegają badaniu z urzędu, bez względu na podniesienie określonego zarzutu przez stronę. Artykuł 1146 k.p.c. nie znajduje zastosowania, jeżeli w określonej sprawie przesłanki uznania zagranicznego orzeczenia reguluje umowa międzynarodowa albo rozporządzenie UE. Uznanie dotyczy zasadniczo ostatecznych rozstrzygnięć co do istoty sprawy, nie dotyczy zaś orzeczeń, które mają charakter wyłącznie procesowy i nie wywołują skutków poza postępowaniem, w którym zostały wydane. Z uwagi na okoliczność, że w przypadku orzeczenia nieprawomocnego istnieje wysokie prawdopodobieństwo jego uchylecia lub zmiany, ustawodawca wyłącza możliwość uznania na terytorium RP orzeczeń nieprawomocnych. Ocena, czy orzeczenie sądu zagranicznego jest prawomocne, powinna być dokonana na podstawie prawa procesowego państwa pochodzenia orzeczenia. Omawiany przepis ma na względzie prawomocność formalną wynikającą z niezaskarżalności orzeczenia w drodze zwyczajnych (odwoławczych) i szczególnych środków zaskarżenia (zob. post. SN z 6.2.1975 r., II CR 849/74, OSNCP 1976, Nr 1, poz. 11). Ze względu na trudności z ustaleniem, czy orzeczenie sądu państwa obcego jest prawomocne, ustawa wprowadza wymaganie, aby osoba powołująca się na uznanie takiego orzeczenia przedstawiła dokument stwierdzający, że orzeczenie jest prawomocne, chyba że prawomocność orzeczenia wynika z jego treści (art. 1147 § 1 pkt 2 k.p.c.).

W aktualnym stanie prawnym sąd lub inny organ polski, który dokonuje oceny, czy zagraniczne orzeczenie podlega uznaniu, nie bada, czy sąd obcy w ogóle posiadał w danej sprawie jurysdykcję, ani też, czy nie zostały naruszone przepisy o wyłącznej jurysdykcji państwa trzeciego. Odmowę uznania zagranicznego orzeczenia uzasadnia jedynie okoliczność, że sprawa, w której zapadło orzeczenie, należała do wyłącznej jurysdykcji sądów polskich.

Pozbawienie możliwości obrony stanowi jednocześnie naruszenie naczelnej zasady postępowania cywilnego, jaką jest zasada równości stron. Wskazana zasada należy również do podstawowych zasad porządku prawnego RP (art. 1146 § 1 pkt 7 k.p.c.). Artykuł 1146 § 1 pkt 3 k.p.c. dotyczy szczególnego aspektu pozbawienia strony jej prawa do obrony z uwagi na nienależyte doręczenie pisma wszczynającego postępowanie, bądź niezapewnienie odpowiedniego czasu umożliwiającego podjęcie obrony. Uchybienia związane z doręzeniem uzasadniają odmowę uznania zagranicznego orzeczenia, jeżeli pozwany nie wdał się w spór co do istoty sprawy.

Warto zauważyć, że w sytuacji gdy orzeczenie zostało wydane w postępowaniu, w którym pozwany nie wdał się w spór co do istoty sprawy, art. 1147 § 2 k.p.c. przewiduje wymaganie, aby osoba posługująca się takim orzeczeniem przedstawiła dokument stwierdzający, że pismo wszczynające postępowanie zostało pozwanemu doręczone.

Przyjmuje się, że do naruszenia prawa do obrony może dojść także w razie zachowania przepisów procesowych obowiązujących w państwie pochodzenia (P. Ryłski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, KPC. Komentarz, t. 5, 2013, uw. do art. 1146, Nb 16). Nie chodzi bowiem o spełnienie formalnych wymagań procesowych, ale o ocenę możliwości rzeczywistego uczestniczenia strony w postępowaniu i podjęcia obrony (post. SN z 6.7.2000 r., V CKN 1350/00). W postępowaniu przed sądem państwa obcego strona musi mieć w pełni zagwarantowaną realną możliwość zgłoszenia zarzutów merytorycznych we właściwym czasie i we właściwej formie (zob. post. SN z 5.12.1979 r., I CR 174/79, OSNCP 1980, Nr 5, poz. 100). Omawiana podstawa odmowy uznania powinna być rozumiana analogicznie jak podstawa nieważności postępowania określona w art. 379 pkt 5 k.p.c.

Przesłanki odmowy uznania uregulowane w art. 1146 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c. dotyczą zakazu ponownego wszczęcia postępowania w tej samej sprawie oraz ponownego jej rozpoznania i rozstrzygnięcia (*ne bis in idem*). Zgodnie z art. 1146 § 1 pkt 5 k.p.c. zagraniczne orzeczenie nie podlega uznaniu, jeżeli zawisłość sprawy w Polsce nastąpiła wcześniej niż zawisłość sprawy przed sądem państwa obcego, z którego pochodzi przedmiotowe orzeczenie.

Z uwagi na przyjęcie modelu automatycznego uznania orzeczeń zagranicznych, nie jest dopuszczalne uznanie orzeczenia pochodzącego od sądu państwa obcego, zarówno w przypadku, gdy w tej samej sprawie zapadło wcześniej orzeczenie sądu polskiego, jak również, gdy sprawa została wcześniej rozstrzygnięta orzeczeniem zagranicznym, które spełniało przesłanki jego uznania w Polsce.

Mając na uwadze powołane regulacje prawne i utrwalone na ich tle poglądy judykatury i doktryny, Sąd uznał za niezasadny zarzut uczestnika – braku wykazania wykonalności orzeczenia w państwie obcym.

Z dołączonych do akt przez wnioskodawcę dokumentów, w postaci wyroku sądu I instancji, wyroku sądu II instancji, Rejestru Spraw Cywilnych Sądu Okręgowego S. Dystrykt K., danych z Głównego Rejestru Cywilnego Sądu Apelacyjnego Dystryktu K. S., wynika wprost, że dnia 14 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. wydał wyrok na korzyść powoda (...) Inc. przeciwko pozwanemu Telewizji (...) S.A. w kwocie 3 060 000 USD. Był to wyrok sądu I instancji, od którego przysługiwały środki zaskarżenia. (k. 27, 313-314). Następnie od wyroku tego pozwany Telewizja (...) S.A. wywiódł apelację. Powiadomienie o apelacji nosi datę 15.03.2017 r. (k. 314). Apelację tę Sąd Apelacyjny S. dla Okręgu Dystrykt K. rozpoznał dnia 7 grudnia 2017 r., a następnie dnia 2 marca 2018 r. wydał wyrok, którym Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. z dnia 14 lutego 2017 r. został w całości utrzymany w mocy. (k. 69)

Ustalając, że wyrok Sądu Okręgowego S. Dystrykt K. z dnia 14 lutego 2017 r., utrzymany w mocy wyrokiem Sądu Apelacyjnego S. dla Okręgu Dystrykt K. (...) of C. (...) jest prawomocny i wykonalny w państwie jego wydania, Sąd miał na uwadze w pierwszej kolejności fakt, że – jak wynika z informacji z Ministerstwa Sprawiedliwości k. 264-265 – Sąd Apelacyjny S. dla Okręgu Dystrykt K. jest najwyższym sądem stanowym (§ 1257 Code). Po drugie, z Głównego Rejestru Cywilnego Sądu Apelacyjnego Dystryktu K. S. Ameryki (k. 313-328) wynika w sposób niebudzący wątpliwości, że dnia 22 sierpnia 2019 r. Sąd Stanów Zjednoczonych Ameryki – po rozpoznaniu wniosku powoda (...) Inc. z dnia 25.01.2019 r. – wydał nakaz, w którym stwierdził wykonalność wyroku z dnia 14 lutego 2017 r.

Kolejnym zarzutem podniesionym przez uczestnika w obronie przed wnioskiem, był zarzut sprzeczności wyroku (...) C. w sprawie (...) z dnia 14 lutego 2017 r. z podstawowymi zasadami porządku publicznego Rzeczypospolitej Polskiej.

W nauce przyjmuje się zgodnie, że klauzula porządku publicznego (klauzula ordre public) służy ochronie porządku prawnego państwa przed przypadkami jego naruszenia przez nadanie skuteczności i wykonalności orzeczeniom nieodpowiadającym fundamentalnym standardom prawnym (T. Ereciński, w: T. Ereciński, KPC. Komentarz, t. 6, 2017, uw. do art. 1146, Nb 24; post. SN z 22.1.2015, III CSK 154/14). Klauzula porządku publicznego znajduje zastosowanie wówczas, gdy nie wchodzi w grę zastosowanie żadnej innej podstawy odmowy uznania, a jednak orzeczenie zagraniczne mimo to nie może być zaakceptowane (T. Ereciński, w: T. Ereciński, KPC. Komentarz, t. 6, 2017, uw. do art. 1146, Nb 24; P. Rylski, w: H. Dolecki, T. Wiśniewski, KPC. Komentarz, t. 5, 2013, uw. do art. 1146, Nb 23). W tym kontekście można mówić o subsydiarnej roli klauzuli porządku publicznego w stosunku do innych podstaw odmowy uznania. Dla odmowy uznania zagranicznego orzeczenia nie jest wystarczające naruszenie jakiejkolwiek normy krajowej o charakterze bezwzględnie obowiązującym. Przez podstawowe zasady porządku prawnego RP należy rozumieć zasady konstytucyjne oraz zasady innych dziedzin prawa, w tym prawa cywilnego, rodzinnego, prawa pracy i prawa procesowego (zob. post. SN z 21.4.1978 r., IV CR 65/78, OSNCP 1979, Nr 1, poz. 12). Klauzula porządku publicznego obejmuje również podstawowe zasady ponadnarodowego porządku publicznego, w szczególności prawa europejskiego [zob. wyr. TSUE z 1.6.1999 r. w sprawie C-126/97, (...), w którym stwierdzono, że postanowienia art. 81 traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (wersja skonsolidowana) mogą być uznane za kwestię objętą klauzulą porządku publicznego]. Ocena, czy orzeczenie nie narusza zasad materialnoprawnego porządku publicznego praworządności, powinna być dokonywana ad casum w sposób ostrożny, zaś sama klauzula porządku publicznego poddawana raczej wykładni zawężającej, niż rozszerzającej (zob. post. SN z 9.8.2016 r., II CSK 742/15).

W orzecznictwie przyjmuje się, że jeżeli orzeczenie sądu zagranicznego jest wyrazem zastosowania instytucji prawnej znanej prawu polskiemu, to nie sposób orzeczenia tego postrzegać w kategoriach niezgodności z podstawowymi zasadami porządku prawnego (post. SN z 9.3.2004 r., I CK 412/03).

Do podstawowych zasad zalicza się w szczególności: zasadę autonomii woli stron (w tym zasadę swobody umów), zasadę restytucyjnego charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej (w tym zakaz zasądzenia odszkodowania, gdy szkoda nie została w ogóle wyrządzona, jak również zakaz przyznania odszkodowania przekraczającego wysokość szkody – zob. post. SN z 11.10.2013 r., I CSK 697/12, OSNC 2014 Nr 1, poz. 9, str. 71), obowiązek uwzględnienia przyczynienia się poszkodowanego do wyrządzenia szkody, konieczność przeciwdziałania powiększeniu rozmiaru szkody.

Merytoryczna kontrola treści zagranicznych orzeczeń jest dopuszczalna jedynie w wąsko zakreślonych granicach wytyczonych przez klauzulę porządku publicznego. Zakres kontroli orzeczenia sądu państwa obcego nie może przybierać rozmiaru właściwego kontroli instancyjnej (R. Kulski, w: A. Marciniak, KPC. Komentarz, t. 4, 2017, uw. do art. 1146, Nb 17).

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że omawiany zarzut uczestnik oparł na twierdzeniu, że (...) C. podobnie jak (...) nie badały, czy i w jakiej wysokości (...) poniosła szkodę, natomiast zasądziły odszkodowanie wyłącznie w oparciu o przesłanki szeroko pojętej winy i szkodliwości postępowania (...). Powód w tamtym postępowaniu mógł zatem żądać odszkodowania ustawowego bez konieczności wykazywania rzeczywistej szkody. Zasądzone wyrokiem na rzecz (...) odszkodowanie ma – zdaniem uczestnika - charakter odszkodowania ustawowego, określanego jako kara cywilna. Taka konstrukcja odszkodowania, która całkowicie odrywa się od przesłanki poniesienia rzeczywistej szkody, narusza przyjęte w polskim systemie prawnym zasady odpowiedzialności odszkodowawczej, której celem jest przywrócenie równowagi interesów majątkowych w razie jej naruszenia.

Uczestnik stwierdził również, że wyrok (...) C. jest sprzeczny z zasadą restytucyjnego (kompensacyjnego) charakteru odpowiedzialności odszkodowawczej, która jest jedną z podstawowych zasad w prawie polskim. W konsekwencji wyrok wydany przez (...) C. nie realizuje zasady kompensacji szkody, lecz stanowi nieznaną prawu polskiemu karę cywilną nałożoną na (...) i niedopuszczalną w prawie polskim.

Sąd w niniejszym postępowaniu, uznał powyższy zarzut uczestnika w całości za niezasadny.

Z analizy uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. w sprawie (...) z dnia 14 lutego 2017 r. wynika niespornie, że wyrok ten i zasądzone nim od pozwanego (uczestnika w niniejszym postępowaniu) odszkodowanie zostało oparte na przepisach amerykańskiego prawa autorskiego, w oparciu o które Sąd ustalił zakres odszkodowania ustawowego za umyślne naruszenie praw autorskich w celu ochrony ważnych interesów publicznych, jak również prywatnego interesu powoda.

Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. wskazał, że odszkodowanie za naruszenie praw autorskich ma na celu wspieranie kreatywności autorów i wynalazców, jak również udzielenie publicznego „dostępu do efektów ich talentów po wygaśnięciu ograniczonego okresu wyłącznej kontroli”. Ustawowe odszkodowanie na podstawie Ustawy o prawie autorskim „ma na celu nie tylko zapewnienie zadośćuczynienia za szkodę, ale również zniechęcenie do niewłaściwych zachowań pozwanego oraz innych potencjalnych sprawców naruszeń. Odszkodowanie ustawowe wypełnia cele odszkodowawcze i służy jako odszkodowanie za straty moralne oraz pomaga karać i egzekwować ustawową politykę zniechęcania do naruszeń. Sąd Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. stwierdził również, że (...) działała z zamiarem naruszenia praw autorskich (...), była w pełni świadoma faktu dopuszczenia się naruszeń praw autorskich (...) oraz, że mając na uwadze historię naruszeń przez pozwanego praw autorskich powoda, celowe naruszenie przez pozwanego oraz konieczność prewencji, Sąd uznał za zasadne zasądzenie na rzecz (...) kwoty 60 000 USD za każdy z 510dcinów, które (...) naruszyła, w łącznej kwocie 3 060 000 USD.

Nie ulega również żadnym wątpliwości, że Sąd Apelacyjny S. dla Okręgu Dystrykt K. (... of C. (...)) dnia 2 marca 2018 r. wydał wyrok na skutek rozpoznania apelacji (...) od orzeczenia Sądu Okręgowego Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. nr (...) i „nakazał i zasądził, że wyrok Sądu Okręgowego stanowiący przedmiot apelacji, zostaje niniejszym potwierdzony.” W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Apelacyjny potwierdził zarówno odpowiedzialność pozwanego za umyślne naruszenia praw autorskich powoda, jak i wysokość zasądzonych odszkodowania.

Zgodnie z przepisem art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych uprawniony, którego autorskie prawa majątkowe zostały naruszone, może żądać od osoby, która naruszyła te prawa:

- 1) zaniechania naruszenia;
- 2) usunięcia skutków naruszenia;
- 3) naprawienia wyrządzonej szkody:
 - a) na zasadach ogólnych albo
 - b) poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności, a w przypadku gdy naruszenie jest zawinione - trzykrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu;
- 4) wydania uzyskanych korzyści.

Zgodnie z powołanym przepisem, w przypadku naruszenia autorskich praw majątkowych uprawnionemu przysługuje roszczenie o naprawienie wyrządzonej szkody na zasadach ogólnych albo poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu (przy uwzględnieniu wyr. TK z 23.6.2015 r., SK 32/14, Prok. i Pr. 2015, Nr 12, poz. 28). Co istotne, roszczenie o naprawienie szkody ma charakter obiektywny i jest niezależne od winy lub jej braku po stronie naruszydźciela. Literalna wykładnia powołanego przepisu jednoznacznie wskazuje, że jest to roszczenie niezależne od dochodzenia wydania uzyskanych korzyści. Za orzecznictwem przyjąć można, że oba powyższe roszczenia stanowią swoistą sankcję cywilną za dokonane naruszenie praw autorskich, wynikającą z założenia, że w żaden sposób nie powinno się opłacać bezprawne naruszenie cudzego prawa majątkowego. W

przypadku dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych (co w przypadku deliktu, zgodnie z art. 415 k.c., wymaga wykazania winy, wysokości uszczerbku majątkowego oraz związku przyczynowego) można domagać się zgodnie z dyspozycją art. 361 k.c. poniesionej straty (*damnum emergens*) oraz korzyści, które poszkodowany mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono (*lucrum cessans*), w granicach normalnych następstw działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikała (adekwatny związek przyczynowy). Co istotne, w przypadku naruszenia prawa autorskiego strata może w ogóle nie powstać albo być trudna do uchwycenia. W większości przypadków przyjmuje się, że korzystniejsze dla uprawnionego będzie dochodzenie dwukrotności stosownego wynagrodzenia niż odszkodowania na zasadach ogólnych (i to zarówno z uwagi na wysokość roszczeń, jak i przesłanki, które będą musiały być udowodnione w toku procesu). Udowadnianie szkody na zasadach ogólnych wydaje się właściwe w sytuacji, gdy poniesiona szkoda przewyższa dwukrotność stosownego wynagrodzenia oraz gdy z uwagi na specyfikę naruszenia istnieją możliwości dowodowe służące wykazaniu konkretnej wysokości szkody, a wykazanie pozostałych przesłanek nie stanowi większego problemu. Uprawniony – alternatywnie do dochodzenia odszkodowania na zasadach ogólnych – może żądać naprawienia szkody poprzez zapłatę sumy pieniężnej w wysokości odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, które w chwili jego dochodzenia byłoby należne tytułem udzielenia przez uprawnionego zgody na korzystanie z utworu. Obecnie dopuszczalne jest zatem dochodzenie sumy pieniężnej odpowiadającej dwukrotności stosownego wynagrodzenia, a kwestia zawinienia jest irrelevantna dla wysokości dochodzonego w ten sposób roszczenia (zob. wyr. SN z 7.12.2017 r., V CSK 145/17; wyr. SA w Krakowie z 17.12.2015 r., I ACA 1251/15; wyr. SA w Łodzi z 27.7.2015 r., I ACA 110/15; wyr. SA w Warszawie z 15.12.2015 r., I ACA 479/15 oraz wyr. SA w Warszawie z 18.11.2015 r., I ACA 223/15). W przypadku roszczenia o naprawienie wyrządzonej szkody w postaci stosownego wynagrodzenia powód powinien wykazać jedynie fakt naruszenia jego prawa przez pozwanego oraz wysokość kwoty stosownego wynagrodzenia (zob. wyr. SN z 8.3.2012 r., V CSK 102/11, Lega; wyr. SN z 21.10.2011 r., IV CSK 133/11, OSNC 2012, Nr 5 poz. 62). Wynika to z faktu, że jest to alternatywne roszczenie wobec odszkodowania na zasadach ogólnych, a takie uproszczone i zryczałtowane odszkodowanie zostało inkorporowane do systemu roszczeń z zakresu własności intelektualnej dlatego, że w przypadku dóbr niematerialnych często niezwykle trudno wykazać konkretną szkodę, a tym samym również sam fakt jej poniesienia (nie mogąc wykazać konkretnej wysokości szkody, można bowiem spodziewać się kontrargumentu, że ona *de facto* w ogóle nie wystąpiła lub że ma charakter wyłącznie hipotetyczny). Dlatego w procesie o naruszenie praw autorskich, w którym żądane jest zasądzenie stosownego wynagrodzenia, powód nie musi wykazywać ani faktu poniesienia szkody, ani jej wysokości, ani też związku przyczynowego między szkodą i naruszeniem. Nie musi wreszcie wykazywać winy. Tymczasem wykazanie okoliczności przeciwnych (braku winy, szkody, związku przyczynowego) przez pozwanego pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Z powołanych regulacji wynika zatem – wbrew twierdzeniom uczestnika-, że poszkodowany naruszeniem konkretnych praw autorskich, również na gruncie prawa polskiego, nie ma obowiązku dowodzenia poniesienia szkody oraz jej wysokości. Roszczenie, wywodzone z powołanego przepisu Ustawy o prawie autorskim i prawach pokrewnych przez osobę pokrzywdzoną naruszeniem, nie stanowi bowiem odszkodowania w rozumieniu art. 361 k.c.

Rację należało w tym zakresie przyznać wnioskodawcy, iż przepis art. 79 ustawy o prawie autorskim i prawach został wprowadzony do polskiego porządku prawnego na podstawie Dyrektywy 2004/48/WE, która wskazuje na dwa alternatywne sposoby obliczania odszkodowania, albo poprzez ustalenie jakie negatywne skutki gospodarcze poniósł uprawnionym, albo poprzez wprowadzenie odszkodowania ryczałtowego ustalonego na podstawie opłat licencyjnych czy honorariów autorskich.

Nie może budzić wątpliwości, fakt, że Sąd Okręgowy Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. w uzasadnieniu wyroku z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie o nr (...) wyjaśnił precyzyjnie jaki charakter ma zasądzone od pozwanego odszkodowanie oraz w jaki sposób i w oparciu o jakie kryteria odszkodowanie to zostało ustalone.

Mając na uwadze powyższe, Sąd orzekł, jak w punkcie 1 sentencji postanowienia.

W punkcie 2 sentencji, Sąd oddalił wniosek w zakresie w jakim wnioskodawca domagał się ustalenia, że wykonalność wyroku Sądu Okręgowego Stanów Zjednoczonych (...) dla Dystryktu K. z dnia 14 lutego 2017 r. została potwierdzona

podpisem z dnia 29 sierpnia 2018 r. Z dokumentów złożonych do akt przez wnioskodawcę nie wynika bowiem, aby dnia 29 sierpnia 2018 r. został wydany jakikolwiek dokument w przedmiotowej sprawie. Z rejestru spraw cywilnych Sądu Okręgowego S. Dystrykt K. (k. 311-329) wynika natomiast, że nakaz stwierdzający wykonalność ww. wyroku został wydany – na wniosek (...) Inc.- dnia 22 sierpnia 2019 r.

Orzeczenie o kosztach procesu uzasadnia art. 98 § 1 k.p.c. statuujący zasadę odpowiedzialności za wynik procesu.

SSO Anna Zborzyńska